

Par rīcības programmas gaisa kvalitātes uzlabošanai Rīgā izpildi 2014.gadā

2014.gada 26.augustā ar Rīgas domes lēmumu Nr.1449 tika apstiprināta aktualizētā Rīgas pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programma 2011. - 2015.gadam. Saskaņā ar 2009.gada 3.novembra Ministru kabineta noteikumu Nr.1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti" 37.punkta prasībām pašvaldība, kas īsteno rīcības programmu, katru gadu līdz 1.martam iesniedz reģionālajā vides pārvaldē pārskatu par programmas izpildi iepriekšējā gadā.

Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Vides pārvalde ir apkopojusi informāciju par paveikto rīcības programmas izpildē 2014.gadā.

Pasākumi ar ietekmi uz slāpekļa dioksīda NO₂, daļiņu PM₁₀ un ogļūdeņražu koncentrācijām 2014.gadā.

T.1.1. Turpināt darbu pie velojoslu ieviešanas autostāvvietu vietā Rīgas centrā un mikrorajonos – 3 km gadā. Atbildīgais par izpildi – Rīgas domes Satiksmes departaments.

Ierīkotas velojoslas Lāčplēša ielā (1,2 km), Dzirnau ielā (1,3 km) un Elizabetes ielā (3 km). Konceptijas un projekta izstrādes izmaksas – 47 500 EUR., velojoslu ierīkošana – 105 133 EUR. Finansējuma avots – Rīgas domes budžets.

T2.1. Rīgas domes struktūrvienībām, aģentūrām un uzņēmēj sabiedrībām uzsākt visu kategoriju elektrisko transportlīdzekļu nomu, pamazām aizvietojo šobrīd nomātos. Atbildīgais par izpildi – Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme”.

Uzsākta papildus 14 elektromobiļu VW e-UP ekspluatācija Rīgas pašvaldībā. Elektromobiļi iegādāti KPFI finansētā projekta „Siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšana transporta sektorā – atbalsts elektromobiļu un to uzlādes infrastruktūras ieviešanai” ietvaros.

T2.2. Uzstādīt vismaz 5 („Rīgas satiksme”) + 8 („ Rīgas gaisma”) ātrās elektrisko automobiļu uzlādes stacijas. Atbildīgie par izpildi – Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” un Rīgas pašvaldības aģentūra „Rīgas gaisma”.

Tika veikts pētījums par potenciālajām elektrisko transportlīdzekļu uzlādes vietām. Tiek pētīti uzlādes staciju risinājumi – tehniskās specifikācijas prezentācija notika 2014.gada martā. Uz šī pamata Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas gaisma” iesniedza projekta pieteikumu 6 (6AC+6DC) uzlādes stacijām. KPFI konkursa noteikumu un līdzfinansējuma noteikumu interpretācija no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas puses neļāva procesu novest līdz galam. Tiek meklēti citi risinājumi, SIA „Rīgas satiksme” speciālisti sniedz konsultācijas Ceļu satiksmes drošības direkcijai (CSDD), kas ir atbildīga par uzlādes staciju plāna īstenošanu valstī.

T2.3. Izmantot pētījuma par dinamiskas slodzes ietekmi uz līdzstrāvas elektrotīkla svārstībām brīvi segmentētā tīklā un svārstību stabilizēšanas iespējām datus, lai rastu risinājumu Rīgas satiksmei izmantotā līdzstrāvas elektrotīkla sprieguma svārstībām un iespējas spriegumu stabilizēt elektromobiļu uzlādes nodrošināšanai. Atbildīgais par izpildi – Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme”.

Pētījuma datus ir iespējams izmantot tikai daļēji, jo ir būtiski izmainījies elektrotransporta kvalitatīvais sastāvs. Lai rastu risinājumu Rīgas pašvaldības aģentūrā „Rīgas enerģētikas aģentūra” ir izveidota darba grupa, lai sagatavotu un iesniegtu projekta

pieteikumu līdzfinansējuma piesaistei no INTERREG Baltijas jūras reģiona finansējuma programmas.

T2.4. Elektromobiļu iegāde Rīgas pilsētas, citu institūciju un organizāciju vajadzībām (kopskaitā 36 elektromobiļi).

2014.gadā KPFI finansētā projekta „Siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšana transporta sektorā – atbalsts elektromobiļu un to uzlādes infrastruktūras ieviešanai” ietvaros VARAM vērtēšanas komisija apstiprinājusi projekta iesniegumus 56 elektromobiļu iegādei, kurus pamatā paredzēts izmantot Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā par kopējo summu 1 126 977 EUR.

T2.5. Projektēt veloceliņu Centrs – Dārziņi. Atbildīgais par izpildi – Rīgas domes Satiksmes departaments.

Projektēšanas darbi tiks pabeigti 2015.gada 1.jūnijā. Projekta izstrādes apmaksā notiks pēc projekta nodošanas.

T2.6. Projektēt veloceliņus Imanta – Vakarbuļi un Centrs – Ziepniekkalns. Atbildīgais par izpildi – Rīgas domes Satiksmes departaments.

Līgums par projektēšanas darbiem 2014.gadā netika noslēgts.

T3.1. Atjaunot Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta autobusu parku, uzsākot nomaiņu ar zemāku izmešu autobusiem. Atbildīgais par izpildi – Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme”.

T3.1.1. Katru gadu nomainīt 35 autobusus uz transporta līdzekļiem ar jaunās paaudzes motoriem (Euro 5).

Izpildīts.

T3.1.2. Elektrisko sabiedriskā transporta līdzekļu eksperimentāla ekspluatācija:

1) ar ūdeņraža šūnu darbināmi transporta līdzekļi;

2) ar akumulatoru baterijām darbināmi transporta līdzekļi.

Sagatavots un iesniegts projekta pieteikums līdzfinansējuma piesaistei no INTERREG Baltijas jūras reģiona finansējuma programmas. Projekta ietvaros paredzēts aprīkot vienu trolejbusu ar akumulatoru baterijām un otru ar ūdeņraža kurināmā elementu sistēmu, lai bez savienojuma ar kontakttīklu bezizmešu režīmā veiktu ekspluatācijas režīmu pārbaudes partnerpilsētu sabiedriskā transporta maršrutos. „Rīgas satiksme” ir nodrošinājusi pētījuma „Ūdeņraža tehnoloģiju izmantošanas Rīgas pilsētas sabiedriskajā transportā vides un ekonomiskie aspekti” veikšanu. „Rīgas satiksme” kā konsorcijs partneris piedalās FCH JU (ūdeņraža un kurināmā elementu PPP kopuzņēmums) finansētā projektā “Ūdeņraža kurināmā elementu elektrisko autobusu komercializācijas stratēģija Eiropai” (Commercialisation strategy for Fuel Cell Electric Buses in Europe).

” Rīgas satiksme” kā konsorcijs partneris piedalās FGH JU (ūdeņraža un kurināmā elementu PPP kopuzņēmums) finansētā projektā „Pilsētas sabiedriskā transporta depo ūdeņraža uzpildes stacijas inženiertehniskie risinājumi”.

„H₂ nodes” projektā ir iesaistījušās tādas pilsētas kā Arhema, Roterdama, Amsterdamā, Rīga, Pērnavā un Kauņa. Šī projekta ietvaros ir paredzēts, ka „Rīgas satiksme” Rīgā ieviesīs trolejbusus, kuriem rezerves vilces jaudu nodrošinās dīzeļģeneratori tiktu aizstāti ar jaunās paaudzes ūdeņraža kurināmā elementu moduļiem, lai optimizētu sabiedriskā transporta maršrutos pilsētā, uzlabojot sabiedriskā transporta pieejamību un mazinot SEG lokālo piesārņojumu. Projektā paredzēts Rīgā izbūvēt ūdeņraža uzpildes staciju ar publisku pieejamību, lai veicinātu un veidotu starpvalstu ūdeņraža uzpildes staciju tīklu TEN-T pamattīkla koridorā North SEA – BALTIC.

T4.1. Veikt ielu brauktuvju mitro uzkopšanu pa detalizēti izstrādātiem maršrutiem, vadoties pēc meteoroloģiskajiem apstākļiem. Atbildīgais par izpildi – Rīgas domes Satiksmes departaments.

2014.gadā brauktuvju mehanizētā tīrīšana ar mehānismiem uz autotransporta bāzes, kas aprīkoti ar mehāniskās slaucīšanas un vakuuma putekļu savākšanas iekārtām, veikta 377 542 000 m² apjomā. Faktiski paveiktie darbi sastāda 890 516 EUR. Finansējuma avots – Rīgas domes budžets.

T4.2. Vienas papildus specializētās tehnikas vienības iegāde sliežu ceļu tīrīšanai. Atbildīgais par izpildi – Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme”.

Tiek gatavota tehniskā specifikācija specializētās tehnikas vienības iegādei.

R1.1. Zemākas kvalitātes biomasas kurināmā aizvietošana ar augstākas kvalitātes klases kurināmo siltuma ražošanas iekārtās. Atbildīgais par izpildi – a/s „Rīgas siltums”.

A/s „Rīgas siltums” biokurināmā siltuma avoti ir pilnībā pārgājuši uz biokurināmā iepirkumu ar samaksu par kurināmā siltuma saturu. Līdz ar to biokurināmā (koksnes šķeldas) piegādātāji ir ieinteresēti vienā autokravā piegādāt iespējami kvalitatīvāku šķeldu ar lielu siltuma saturu, lai varētu saņemt maksimālu samaksu. Šķeldas piegādes līguma noteikumi nosaka arī šķeldas kvalitātes prasības, kuru neievērošanas gadījumā šķelda var tikt atgriezta piegādātājiem vai tiek veikta samaksas korekcija. Rīcības programmas gaisa kvalitātes uzlabošanai Rīgā izpildes laikā no 2011. - 2014.gadam ieskaitot šķeldas siltuma saturs ir palielinājies par 6,55%. Lai nodrošinātu šķeldas iepirkumu ar samaksu par piegādāto siltuma saturu, 2014.gadā SC „Ziepniekkalns” biokurināmā noliktava tika aprīkota ar šķeldas paraugu ņemšanas estakādi un SC „Daugavgrīva” kurināmā noliktavā tika uzstādīti autotransporta svāri.

Finanšu līdzekļu apjoms sastādīja 28 000 EUR.

R2.2. SC „Ziepniekkalns” vienu no ūdenssildāmajiem katliem aprīkot ar kondensācijas siltummaini. Atbildīgais par izpildi – a/s „Rīgas siltums”.

SC „Ziepniekkalns” tika realizēta dabasgāzes ūdenssildāmā katla KVGGM-50 (katla jauda pēc rekonstrukcijas 36 MW) Nr.2 aprīkošana ar kondensācijas ekonomāizeru, kas paredzēts dūmgāzu siltuma utilizācijai ar aptuvenu jaudu līdz 1,2 MW (pie katla slodzes līdz 18 MW) un ar to plānots papildus izstrādāt vidēji 2300 MWh siltumenerģijas gadā.

Finanšu līdzekļu apjoms sastādīja 183 000 EUR.

R2.3. Īstenot pasākumus siltuma zudumu samazināšanai siltuma pārvades sistēmā – veikt siltumtīklu maģistrāļu rekonstrukciju ar kopējo garumu 10 km ik gadu. Atbildīgais par izpildi – a/s „Rīgas siltums”.

2014.gadā, piesaistot ES Kohēzijas fonda līdzfinansējumu, ir veikta siltumtīklu maģistrāļu M-2, M-4 un M-22 rekonstrukcija Brīvības gatvē, A.Čaka ielā, Prūšu ielā un Krasta – Ogres ielā ar kopējo garumu 2,52 km.

Kopumā 2014.gadā nomainīti 9,53 km siltumtīklu, tajā skaitā pielietojot rūpnieciski izolētus cauruļvadus – 8,65 km, no kuriem 1,12 km pielietojot rūpnieciski izolētās dubultcaurules, kurām siltuma zudumi ir mazāki nekā tradicionālām rūpnieciski izolētām caurulēm.

Finanšu līdzekļu apjoms sastādīja 9 milj. EUR.

R6.1. Infrastruktūras attīstība Krievu salā Rīgas brīvdabas aktivitāšu pārceļšanai no pilsētas centra. Atbildīgais par izpildi – Rīgas brīvdabas pārvalde.

Projekta attīstība 2014.gadā ir notikusi saskaņā ar aktualizētajiem plāniem un objektu paredzēts nodot ekspluatācijā 2015.gada 31.augustā.

R6.2. Izbūvēt drenāžas sistēmu cauruļvadiem naftas produktu pārkraušanai Kundziņas ZR krastā. Atbildīgais par izpildi – SIA „T2 Terminal”.

Saskaņā ar Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes (VVD LRVP) sniegto informāciju operators 2014.gadā nav izpildījis šo pasākumu. VVD LRVP ir pieprasījusi operatoram paskaidrojumu par neizpildes iemesliem, kā arī pasākumu plānu cauruļvadu drenāžas sistēmas ierīkošanai, kas operatoram jāiesniedz VVD LRVP līdz 2015.gada 2.martam.

Pasākumi, kas dos ietekmi pēc 2015.gada un pasākumi, kas nepieciešami, lai slāpekļa dioksīda NO₂ un daļiņu PM₁₀ koncentrācijas nepaaugstinātos.

T1.5. Turpināt īpašās bezmaksas sabiedriskā transporta lietošanas dienas svētku reizēs un sevišķi nelabvēlīgos meteoroloģiskajos apstākļos. Atbildīgais par izpildi – Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme”.

Izpildīts.

T.1.6.1. Veikt pētījumu „Stāvparku sistēmas sadaļas attīstības plāns Rīgā”. Atbildīgais par izpildi – Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments.

Izpildīts, finansējums no Rīgas domes budžeta – 98 135 EUR.

T1.6.2. Veikt pētījumu „Stāvvietu infrastruktūras sadaļas attīstības plāns” , ietverot jautājumu par iebraukšanas maksas ieviešanu centrā. Atbildīgais par izpildi – Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments.

Pētījums ir uzsākts un tiks pabeigts 2015.gada martā.

T2.8. Izstrādāt un piešķirt bezizmešu automobiļiem pagaidu atšķirības zīmi.

T2.9. Piemērot bezizmešu automobiļiem bezmaksas stāvēšanas iespēju Rīgas pašvaldības autostāvvietās. Atbildīgais par izpildi – Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme”.

Pasākumu varēs realizēt pēc tam, kad valstī tiks ieviestas atšķirīgas automašīnu reģistrācijas zīmes elektromobiļiem. CSDD šo jautājumu plāno atrisināt 2015.gadā.

T2.10. Rosināt Satiksmes ministriju izstrādāt grozījumus likumdošanas aktos par atšķirības zīmju piešķiršanu bezizmešu automobiļiem. Atbildīgais par izpildi – Rīgas domes Mājokļu un vides departaments.

Izpildīts, šī jautājuma risināšana valsts mērogā ir uzsākta.

T2.11. Veikt Rīgas domes lietošanā esošo transporta līdzekļu auditu. Atbildīgais par izpildi – Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme”.

Pasākuma realizācija ir uzsākta - ir sagatavota nepieciešamo informatīvo datu tabula, tiek gatavots rīkojums.

R1.2. Izpētīt iespējas Rīgas brīvostas teritorijā esošo piestātņu aprīkošanai ar krasta elektroapgādes sistēmu ar mērķi novērst kuģu dīzeļdzinēju emisijas. Atbildīgais par izpildi – Rīgas brīvostas pārvalde.

Rīgas brīvostas pārvalde 2014.gadā ir pabeigusi pētījumu, kura mērķis bija iegūt datus par piestātņu esošo krasta elektroapgādes pieslēgumu tehniskajiem parametriem, informāciju par nepieciešamajām jaudām piestātnēm, ņemot vērā kuģus, kas tiks apkalpoti pie šīm piestātnēm, noteikt izmaksas krasta elektroapgādes pieslēgumiem tām piestātnēm, kurām tas nepieciešams, kā arī sagatavot prognozes darbu izpildes termiņiem un secībai. Pētījumā bija jāizvērtē arī iespējamie finansēšanas avoti un investīciju atmaksāšanās termiņi. Pētījuma rezultāti ir pieejami Rīgas brīvostas pārvaldē.

Rīgas brīvostas pārvaldes realizētā projekta „Infrastrukturā attīstība Krievu salā ostas aktivitāšu pārceļšanai no pilsētas centra” ietvaros uz jaunuzbūvētajām piestātnēm ir izvietoti divi iekārtu komplekti kuģu elektroapgādes no krasta nodrošināšanai Krievu salas piestātnēs.

R3.1. Pētījuma veikšana par iespējām samazināt vidējās jaudas sadedzināšanas iekārtu radīto piesārņojumu Latvijas lielākajās pilsētās, lai varētu aktualizēt 2013.gada 2.aprīļa Ministru kabineta noteikumos Nr.187 „Kārtība, kādā novērš, ierobežo un kontrolē gaisu piesārņojošo vielu emisiju no sadedzināšanas iekārtām” iekļautās emisijas robežvērtības sadedzināšanas iekārtām ar jaudu lielāku par 50 MW. Atbildīgais par izpildi – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.

Pētījums tiks pabeigts 2015.gada martā.

R4.1.a. Izstrādāt rīcības programmu $PM_{2,5}$ gada vidējo koncentrāciju samazināšanai Latvijas lielāko pilsētu fona stacijās. Atbildīgais par izpildi – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.

Pētījums nav pabeigts.

R4.1b. Izvērtēt iespēju izmantot programmas priekšlikumus un secinājumus gaisa kvalitātes uzlabošanai Rīgā. Atbildīgais par izpildi – Rīgas domes Mājokļu un vides departaments.

Tā kā pētījums nav pabeigts, 2014.gadā to izvērtēt nebija iespējams.

R4.2. Jaunu objektu, kuru izmantošana saistīta ar neiepakotu birstošu materiālu uzglabāšanu un pārkraušanu un šīs darbības apjoms pārsniedz 500 000 tonnu gadā, būvniecībā, rekonstrukcijā vai būtisku darbības izmaiņu gadījumā, jāizmanto slēgti uzglabāšanas un pārkraušanas paņēmieni, kas atbilst labākajām pieejamām metodēm attiecīgā nozarē. Atbildīgais par izpildi – Rīgas pilsētas būvvalde.

Šāda prasība tiek piemērota.

R5.1. Lemjot par būvniecības atļaušanu teritorijā, kur ir konstatēts slāpekļa dioksīda (NO_2) gada robežlieluma pārsniegums, ņem vērā Rīgas domes 2006.gada 14.novembra saistošos noteikumus Nr.60 „Par gaisa piesārņojuma teritoriālo zonējumu”. Atbildīgais par izpildi – Rīgas pilsētas būvvalde.

Tiek ievērots.

R5.2. Ja būvniecību plāno teritorijā, kas saskaņā ar Rīgas domes 2006.gada 14.novembra saistošajiem noteikumiem Nr.60 „Par gaisa piesārņojuma teritoriālo zonējumu” atrodas II gaisa piesārņojuma teritoriālajā zonā, un šīs būvniecības rezultātā tiks uzbūvēta vai ierīkota stacionāra iekārta, kura radīs NO_2 emisiju, vai transportlīdzekļu novietne ar vairāk nekā 50 transportlīdzekļu ietilpību vai ar transportlīdzekļu mainību uz vienu transportlīdzekļu novietni, lielāku par 2 transportlīdzekļiem jebkurā diennakts stundā, būvniecības ierosinātais iesniedz Būvvaldē iecerētās darbības rezultātā plānoto NO_2 summāro gada vidējo koncentrāciju (kopā ar fonu), to izvērtējot Būvvalde plānošanas un arhitektūras uzdevumā nosaka pasākumus slāpekļa dioksīda koncentrācijas mazināšanai. Atbildīgais par izpildi – Rīgas pilsētas būvvalde.

Pasākums tiek realizēts daļēji, jo saskaņā ar Rīgas pilsētas būvvaldes sniegto informāciju, būvvaldē nav speciālistu, kas varētu vērtēt slāpekļa dioksīda summāro gada vidējo koncentrāciju un noteikt nepieciešamos pasākumus slāpekļa dioksīda koncentrācijas samazināšanai.

R6.3. Apzināt iespējamās tehnoloģiskās risinājumus (tajā skaitā tvaika apstrādes iekārtu uzstādīšanas iespējamību) GOS emisiju samazināšanai no Rīgas

brīvostas teritorijā strādājošiem uzņēmumiem, kas nodarbojas ar naftas un ķīmisko produktu pārkraušanu no uzglabāšanas rezervuāriem uz kuģu tilpnēm (izņemot pārvietojamās cisternas). Atbildīgais par izpildi – Rīgas brīvostas pārvalde.

2014.gadā Rīgas brīvostas pārvalde ir apzinājusi situāciju attiecībā uz tehnoloģisko risinājumu izmantošanu naftas produktu pārkraušanas operācijās. Atsevišķās kompānijās ir uzsākta vienkāršu, efektīvu tehnoloģisko risinājumu pielietošana, kas ievērojami samazina naftas produktu tvaiku nokļūšanu apkārtējā vidē. Piemēram, a/s B.L.B. Baltijas termināls” dzelzceļa cisternu lūku noslēgšanas konstrukcijas izstrāde un izmantošana būtiski samazina gaisa piesārņojumu mazuta sildīšanas un noliešanas laikā. Vienlaicīgi šajā uzņēmumā tiek strādāts pie tvaiku rekuperācijas sistēmas izveidošanas paredzētās tehnoloģisko sistēmu rekonstrukcijas ietvaros, kura šobrīd administratīvu iemeslu dēļ ir apstādināta.

Ir izskatītas tvaiku atsūkšanas sistēmas uzstādīšanas iespējas Rīgas brīvostas pārvaldei piederošajās pietātnēs, taču ņemot vērā pietātnēs pārkraujamo produktu dažādību, secināts, ka šāds risinājums šobrīd nedotu vajadzīgo efektu. Rīgas brīvostas pārvalde vērš uzmanību uz to, ka pārvalde var tehnoloģiski aprīkot tikai sev piederošas iekārtas un pietātnes, jo kā publisko tiesību subjekts nav tiesīga ieguldīt līdzekļus ostā strādājošo privāto uzņēmumu tehnoloģisko sistēmu pilnveidošanā.

R6.4. Veikt pētījumu par iespējām samazināt gaisa piesārņojumu no termināļiem un dzelzceļa cisternām, lai uz tā pamata varētu veikt nepieciešamās izmaiņas normatīvajos aktos. Atbildīgais par izpildi – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.

Izpildīts, finansējums – 7115 EUR no Latvijas Vides aizsardzības fonda.

R6.5. Naftas produktu, kuros benzola sastāvs ir mazāks par 1% un viršanas temperatūra ir lielāka par 20⁰ C, kā arī naftas produktu ar augstu sēra sastāvu pārkraušana no rezervuāriem tiks veikta pietātnē KS-28, Kundziņsalā. Atbildīgais par izpildi – SIA „T2 Terminal”.

Atbilstoši Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes sniegtajai informācijai 2014.gadā šī prasība tikusi ievērota.

R6.6. Pārkraušanas procesa stingrāka kontrole – ierobežot dzelzceļa cisternu lūku atvēršanas laiku un vienlaicīgi atvērto lūku skaitu. Atbildīgie par izpildi – SIA „OVI Rīga”, SIA „T2 Terminal”, SIA „Woodison Terminal”.

Atbilstoši Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes sniegtajai informācijai operatori ir ievērojuši šo nosacījumu – dzelzceļa cisternu lūkas tiek atvērtas tikai vagonu mērījumu un apakšējo vārstu atvēršanas un aizvēršanas gadījumos.

R6.7. Izmantot speciālus vākus ar neliela izmēra – 100 mm atveri dzelzceļa cisternu atvērto lūku noseģšanai, kas vairakkārt samazinās tvaiku brīvas izplūdes laukumus cisternu apkalpošanas laikā. Atbildīgie par izpildi – SIA „OVI Rīga”, SIA „T2 Terminal”, SIA „Woodison Terminal” .

Atbilstoši Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes sniegtajai informācijai operatori ir ievērojuši šo nosacījumu – dzelzceļa cisternu lūku noseģšanai tiek izmantoti pagaidu vāki. Šādus vākus izmanto arī a/s „B.L.B. Baltijas termināls”.

R6.8. Šķīdinātāju un citu ar naftas pārstrādes vieglajām frakcijām piesātināto produktu pārsūkņēšanu no dzelzceļa cisternām uz rezervuāriem veikt pakāpeniski ar samazinātu jaudu, tādējādi samazinot GOS izplūdes intensitāti un smaku koncentrāciju no uzpildāmajiem rezervuāriem. Atbildīgie par izpildi – SIA „T2 Terminal”, SIA „Woodison Terminal”.

Atbilstoši Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes sniegtajai informācijai operatori ievēro šo nosacījumu – dzelzceļa cisternu, rezervuāru, kuģu uzpildīšanas sākuma un nobeiguma procesos pārkraušanas jauda pakāpeniski tiek samazināta.

R6.9. Termināļu teritorijās pārkraušanas darbus organizēt, maksimāli ievērojot meteoroloģiskos apstākļus un vēja virzienu, lai izmešu izkliede netiktu vērsta uz dzīvojamiem namiem. Atbildīgie par izpildi – SIA „OVI Rīga”, SIA „T2 Terminal”, SIA „Woodison Terminal”.

Atbilstoši Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes sniegtajai informācijai operatori ievēro šo nosacījumu, termināļi ir iegādājušies un uzstādījuši meteoroloģiskās novērošanas stacijas.

R6.10. Nomainīt rezervuāru elpošanas vārstus, modernizēt naftas produktu noliešanas/uzpildes vietas, izbūvēt jaunu dzelzceļa estakādi. Atbildīgais par izpildi – SIA „OVI Rīga”.

Atbilstoši Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes sniegtajai informācijai operators ir uzbūvējis jaunu dzelzceļa estakādi ar jaunām noliešanas/uzpildes iekārtām, elpošanas vārsti ir nomainīti 10 rezervuāriem, bet nav nomainīti 23 rezervuāriem.

R6.11. Rīgas brīvostas teritorijā esošo uzņēmumu pastiprināta kontrole. Atbildīgais par izpildi – Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde.

2014.gadā ir pastiprināti kontrolēti operatori, kuru darbības rezultātā apkārtējā gaisā nonāk GOS emisijas.

M1.1. Turpināt esošās mārketinga aktivitātes un līdz šim izmantoto pieeju pieslēgumu veicināšanai centralizētajai siltumapgādei Rīgas centrā. Atbildīgais par izpildi – a/s „Rīgas siltums”.

A/s „Rīgas siltums” 2013.gadā pārstrādāja esošo jauno pieslēgumu kārtību un 2013.gada 17.aprīļa valdes sēdē tika pieņemts un apstiprināts jauns nolikums „Nolikums par ilgtermiņa investīciju un siltumenerģijas piegādes un lietošanas līgumu slēgšanas un jaunu pieslēgumu vai jaudas palielināšanas realizēšanu”. Saskaņā ar Nolikumu tiek veikta potenciālo siltumenerģijas lietotāju apzināšana, sadarbības iespēju izvērtēšana, piedāvājuma izteikšana, līgumu slēgšana, siltumtīklu izbūve un objektu pieslēgšana.

Veiksmīgas sadarbības rezultātā daudzi jauno projektu attīstītāji, piemēram, SIA „MERKS”, SIA „YIT celtniecība”, SIA „NCC konstrukcija”, SIA „Rīgas pilsētībūvnieks”, kuri savus jaunus objektus pieslēdz centralizētajai siltumapgādei, arī nākotnē savu projektu ieceres saista ar a/s „Rīgas siltums”.

A/s „Rīgas siltums” turpinās piesaistīt jaunus klientus centralizētajai siltumapgādei gan attiecībā uz esošajām ēkām, gan jaunbūvēm, nepieļaujot blakus siltumtīkliem esošu ēku pieslēgšanu alternatīviem siltumapgādes veidiem, lai nepasliktinātu gaisa kvalitāti Rīgā un nodrošinātu Rīgas pilsētas ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plāna 2010.-2020.gadam mērķu sasniegšanu.

Vienlaikus a/s „Rīgas siltums” risina pieslēguma iespējas centralizētajai siltumapgādei ar īpašniekiem un apsaimniekotājiem par tādiem objektiem, kas šobrīd saņem siltumenerģiju no vietējām katlu mājām (Iekšlietu ministrijas autobāze Vestienas ielā 4 un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests Slokas ielā 66). 2014.gada nogalē, izbūvējot siltumtīklus, centralizētajai siltumapgādei pieslēgts objekts Braslas ielā 29, kas siltumu saņēma no vietējās šķidrā kurināmā katlu mājas.

Finansējuma apjoms šī paskuma realizācijai 2014.gadā sastādīja 470 000 EUR.

M1.2. Rīgas pašvaldībā izveidot 3 energoinspektoru štata vietas, lai ar regulārām sadedzināšanas iekārtu pārbaudēm un iedzīvotāju informēšanu stimulētu

neefektīvu un novecojušu sadedzināšanas iekārtu nomaiņu ar modernākām un vides prasībām atbilstošākām iekārtām, kā arī sekmētu augstākas kvalitātes kurināmās koksnes izmantošanu sadedzināšanas iekārtās. Atbildīgais par izpildi – Rīgas pašvaldības aģentūra „Rīgas enerģētikas aģentūra”.

Nav izpildīts, jo Rīgas domes vadība un Finanšu departaments līdz šim nav atbalstījuši šo paskumu.

M1.3. Popularizēt siltumsūkņu un saules kolektoru izmantošanu siltumapgādei un karstā ūdens sagatavošanai. Atbildīgais par izpildi – Rīgas pašvaldības aģentūra „Rīgas enerģētikas aģentūra”.

Šī tematika un ieviešamie pasākumi iekļauti 2014.gada 8.jūlijā ar Rīgas domes lēmumu apstiprinātajā „Rīgas pilsētas ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plānā viedai pilsētai 2014.-2015.gadam”.

Ir izveidots e-katalogs „Labākās prakses projekti viedai pilsētai” (skat. www.rea.riga.lv), kurā iekļauti 3 Rīgā realizēti projekti par siltumsūkņu, saules kolektoru un saules bateriju izmantošanu pilsētas siltumapgādē. Projektu risinājumi paredzēti multiplicēšanai.

Šī tematika tika iekļauta Rīgas enerģētikas dienu 2014 pasākumos, kā arī starptautisko projektu GreenITNet un STEP Up organizētajos pasākumos.

M2.1. Veicināt ēku energoefektivitāti paaugstinošu pasākumu īstenošanu daudzdzīvokļu ēkās. Atbildīgais par pasākumu M2.1.1.–M.2.1.8. izpildi – Rīgas pašvaldības aģentūra „Rīgas enerģētikas aģentūra”.

M2.1.1. Organizēt daudzdzīvokļu māju energoauditus ar pašvaldības 80% līdzfinansējumu (100 ēkās katru gadu).

2014.gadā daļēji veikti 70 energoauditi un reģistrēti 50 māju pieteikumi nākošajam energoauditam.

M2.1.2. Izstrādāt ēku renovācijas paraugprojektus 12 Rīgā visbiežāk sastopamo ēku tipiem ar 100% pašvaldības finansējumu.

Pasākums 2014.gadā nav veikts, jo ir bijusi būvnormatīvu un citu reglamentējošo dokumentu nomaiņa jaunajam plānošanas periodam.

M2.1.3. Rīkot atvērto durvju dienas renovētās daudzdzīvokļu mājās (6 reizes gadā).

2014.gadā ir notikušas 6 atvērto durvju dienas (Ķīpsalas peldbaseinā, Zemgaļu ielā 21, Anniņmuižas bulvārī 60, Maiznīcas ielā 12 k.2, a/s „Rīgas siltums” mācību centrā, Lielvārdes ielā 115).

M2.1.4. Rīkot diskusiju seminārus par jautājumiem, kas skar daudzdzīvokļu māju renovācijas kvalitātes problēmas (6 reizes gadā).

2014.gadā notikuši sekojoši semināri: „Ēku energoauditi: prakse un kvalitāte”; „Siltumsūkņu izmantošana ēku energoapgādē”; „Energopatēriņa vadības sistēmas ieviešana pašvaldības ēkās”; „Ēku renovācijas ekonomiskais izdevīgums būvnormatīva LBN 002-01 jauno prasību kontekstā” un „Daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku renovācijas gaita Rīgā 2014.gadā (renovētas 7 daudzdzīvokļu mājas)”.

M2.1.5. Nodrošināt iedzīvotājiem Energoefektivitātes informācijas centra konsultācijas par daudzdzīvokļu māju renovāciju.

2014.gadā Energoefektivitātes informācijas centrs sniedzis 160 konsultācijas tiešsaistē un 300 konsultācijas pa telefonu.

M2.1.6. Sagatavot un ieviest publiski pieejamu e-datu bāzi par daudzdzīvokļu māju energoefektivitāti centralizētai siltumapgādei pieslēgtiem namiem.

2014.gadā datu bāzē izveidota papildus sadaļa par SIA „Rīgas pilsētbūvnieks” apsaimniekotajām daudzdzīvokļu mājām (51 māja). Aktualizēta informācija par 2013.gadu attiecībā uz SIA „Rīgas namu pārvaldnieks” apsaimniekotajām daudzdzīvokļu mājām (2801 māja).

M2.1.7. Iesaistīt pašvaldības uzņēmumus daudzdzīvokļu māju renovācijas procesā pēc ESKO principiem.

SIA „Rīgas namu pārvaldnieks” 2014.gadā renovējis daudzdzīvokļu māju Rīgā, Platā ielā 28 k.2.

M2.1.8. Atbalstīt ESKO kompānijas SIA „RenEsko” ienākšanu Rīgā daudzdzīvokļu māju renovācijas procesā.

SIA „RenEsko” 2014.gadā renovējis pirmo māju Rīgā, Mastu ielā 8/1.

M3.1. Pilsētas gaisa piesārņojuma zonu karšu izstrāde.

M3.1.1. Izstrādāt gaisa piesārņojuma zonu kartes slāpekļa dioksīdam (NO₂), daļiņām PM₁₀ un benzolam. Iegūto informāciju par piesārņojošo vielu koncentrācijām pilsētā izmantot siltumapgādes u.c. jautājumu risināšanā. Atbildīgais par izpildi – Rīgas domes Mājokļu un vides departaments.

2014.gadā izstrādātas zonu kartes slāpekļa dioksīdam (NO₂) un daļiņām PM₁₀. Finansējuma apjoms no Rīgas vides aizsardzības fonda – 13 000 EUR slāpekļa dioksīda zonējumam un 22 000 EUR daļiņu PM₁₀ zonējumam.

M3.1.2. Iegūto informāciju par Rīgas pilsētas teritoriālo zonējumu, pamatojoties uz slāpekļa dioksīda un daļiņu PM₁₀ gada vidējām koncentrācijām, izmantot pilsētplānošanā. Atbildīgais par izpildi – Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments.

Jaunā Rīgas teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros tika apspriests kā ar teritorijas plānošanas instrumentiem, piemēram, zonējumu, buferzonām vai papildus apbūves noteikumiem būtu iespējams uzlabot gaisa kvalitāti apkaimēs, kur, balstoties uz NO₂ teritoriālo zonu karti, tā ir īpaši aktuāla problēma.

Departamenta vides speciālisti snieguši priekšlikumus individuālām apbūves iecerēm Rīgas pilsētas būvvaldei, balstoties uz NO₂ teritoriālā zonējuma karti atbilstoši Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 130.¹ - 130.³ punkta prasībām.

M3.2. Izstrādājot detālplānojumus, lokālplānojumus teritorijās, kur slāpekļa dioksīda (NO₂) gada vidējā koncentrācija pārsniedz vai ir tuvu pieļaujamajam robežlielumam 40 µgm³ (I un II gaisa piesārņojuma teritoriālās zonas), paredz vienu vai vairākus pasākumus slāpekļa dioksīda emisiju mazināšanai atbilstoši konkrētās teritorijas īpašajiem apstākļiem, piemēram, autotransporta kustības ierobežošanu, autonovietņu skaita samazināšanu, sabiedriskā transporta pieejamības palielināšanu, apstādījumu teritoriju platību palielināšanu u.c. pasākumus. Atbildīgais par izpildi – Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments.

Pasākums tiek realizēts daļēji, jo darbiniekiem trūkst profesionālo zināšanu piedāvāto slāpekļa dioksīda emisiju samazināšanas pasākumu efektivitātes izvērtēšanai.

A1.1. Nodrošināt gaisa monitoringa sistēmas darbību Rīgā. Atbildīgais par izpildi – Rīgas domes Mājokļu un vides departaments.

Izpildīts, 2014.gadā izlietotais finansējums no Rīgas domes budžeta – 53 336 EUR.

A1.2. Izvērtēt nepieciešamību un pozitīva lēmuma gadījumā uzstādīt rūpnieciskā piesārņojuma novērtējuma staciju Rīgas brīvostas teritorijas apkārtne tā, lai stacijas novietojums pilnībā atbilstu 2009.gada 3.novembra Ministru kabineta

noteikumu Nr.1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti” 11.pielikuma prasībām. Atbildīgais par izpildi – Rīgas domes Mājokļu un vides departaments.

Izvērtējums tiks veikts 2015.gadā.

A1.3. Nodrošināt pilsētas fona monitoringa stacijas darbību Kronvalda bulvārī. Atbildīgais par izpildi – VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”.

Izpildīts, izlietotais finansējums 2014.gadā – 14 230 EUR no VARAM budžeta.

A1.4. Nodrošināt Rīgas brīvdabas darbināšanas radītā gaisa piesārņojuma kontroli, uzstādot 2-3 mēraparatūras vienības. Izvēloties aparatūras tipu un novietojumu ņemt vērā kompleksu Rīgas brīvdabas ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējumu. Atbildīgais par izpildi – Rīgas brīvdabas pārvalde.

Rīgas brīvdabas pārvalde 2014.gadā ir iegādājusies un uzstādījusi 3 gaisa kvalitātes monitoringa stacijas. Stacijas uzsāka mērījumus 2015.gada 7.janvārī. Monitoringa staciju optimālais izvietojums tika noteikts pamatojoties uz gaisa piesārņojuma modelēšanu. Mainoties potenciālo piesārņotāju izvietojumam, pārkraujamo produktu veidiem un apjomiem, tiek pieļauta iespēja nākotnē mainīt atsevišķu staciju atrašanās vietas.

Finansējums monitoringa staciju iegādei un uzstādīšanai sastādīja 296 000 EUR.

A2.1. Datu bāzes veidošana un uzturēšana par individuālajām apkures iekārtām mājāsaimniecībās. Atbildīgais par izpildi – Rīgas pašvaldības aģentūra „Rīgas enerģētikas aģentūra”.

Pasākums nav pildīts, jo „Rīgas enerģētikas aģentūrā” joprojām nav energoinspektoru (plānotas 3 energoinspektoru vietas).

A3.1. Nodrošināt informēšanas sistēmu darbību Rīgā. 2014.gadā renovēt informatīvo tablo par gaisa piesārņojumu uz monitoringa stacijas Kr.Valdemāra ielā. Atbildīgais par izpildi – Rīgas domes Mājokļu un vides departaments.

2014.gadā par Rīgas domes budžeta līdzekļiem (4949 EUR) renovēts informatīvais tablo Kr.Valdemāra ielā. Informatīvo tablo tehniskā apkope 2014.gadā tika nodrošināta no Rīgas domes budžeta un sastādīja 500 EUR.

A3.2. Nodrošināt iedzīvotājiem iespēju operatīvi ziņot pa atsevišķu telefonu diennakts režīmā par augstu gaisa piesārņojumu vai smakas traucējumu, kā arī iegūt informāciju par terminālī notiekošajām darbībām, kas jūtami pasliktinājušas gaisa kvalitāti termināļa darbības rajonā. Atbildīgais par izpildi – SIA „T2 Terminal”.

Iespēja tiek nodrošināta par SIA „T2 Terminal” līdzekļiem, kas 2014.gadā sastādīja 1400 EUR.

A3.3. Izveidot vadības grupu rīcības programmas izpildes uzraudzībai. Atbildīgais par izpildi – Rīgas domes Mājokļu un vides departaments.

Atbalsta aktivitāte nav realizēta, jo šajā rīcības programmas izpildes etapā novērtēta kā nelietderīga.